

Poštnina plačana v gotovini.

Letnik XXXIV.

Številka 1.

Izhaja poljubno, najmanj pa štirikrat na leto. Dva-
mezne številke 2 Din 50 p
za inozemstvo 3 Din.

V „JGZ“ združena gasilna
društva dobivajo po en
odtis „Gasilca“ brezplačno.

GASILEC

Cene enkratnim oglasom.

Cela stran 300 Din,

1/2 strani 150 Din,

1/4 strani 80 Din

1/8 strani 40 Din,

1/16 strani 20 Din.

GLASILO „JUGOSLOVANSKE GASILSKE ZVEZE LJUBLJANA“.

V Ljubljani, dne 1. februarja 1930.

MARJAN pl. HRŽIĆ

iz Djakovoga, predsednik drž. vatr. saveza ter predsednik hrv. slav.
vatrogasne zajednice.

Vesti starešinstva.

Zvezno razsodišče bo poslovalo povodom glavnih skupščin in zveznih odborovih sej, da se prihranijo drage potnine, za katere ni kritja.

Starešinstvo je sprejelo v svoji redni seji dne 28. decembra 1929. sledeča novoustanovljena gasilna društva ter jih porazdelilo nastopno:

1. v GZ Kamniško: Homec, pošta Kamnik, Radomlje, p. tam, in Strajne-Godič, p. Kamnik.
2. v GZ Križevsko: Otovci, p. Mačkovci v Prekmurju;
3. v GZ Krško: Metnaj pri Stični;
4. v GZ Ljutomersko: Mala Nedelja, pošta tam;
5. v GZ Novomeško: Dolenje Kamenice, p. Novo mesto;
6. v GZ Posavsko: Blanca, pošta tam;
7. v GZ Ptujsko: Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah;
8. v GZ Žalsko: Dramlje, pošta tam, in Lopata, p.

Celje:

9. v GZ Belokranjsko se je povrnilo poleti 1929. izstopivše društvo Maverlen pri Črnomlju.

V Državni Vatrogasni Savez kraljevine Jugoslavije so bili na ustanovnem občnem zboru v Zagrebu 8. decembra 1929. iz JGZ izvoljeni: Vengust Jernej kot I. podpredsednik, Musek Ljudevit kot blagajnik, Pristovšek Franc in Vezer Geza kot odbornika, Gologranc Konrad kot namestnik in Rakoše Ivan kot računski revizor. Sedež saveza je v Djakovu pod predsedstvom Marjana pl. Heržića, predsednika hrvatsko-slavonske vatrogasne zajednice.

»Gasilski koledarček« bo izdajala odslej JGZ sama.

Iz odboro ve seje.

Skupščinske sklepe je izvršilo predsedstvo, deloma tudi posamezni odseki. Ni se pa odzvalo gasilstvo tem sklepom v celoti, pokazali so se mestoma očitni odpori, kar kaže nezrelost in nediscipliranost. Društva ne upoštevajo sklepov svojih delegatov, prezirajo ukrepe župnih predsedstev ter groze z izstopom članstva, ako se hoče izvesti soglasni sklep glavne skupščine, za katerega so glasovali po svojih odposlancih. S tem odporom je dosegel obvezen pristop v »Samopomoč« komaj tretjino članstva, nekaj nad 6000. Do prihodnje skupščine bodo ti člani tvorili to potrebno ustanovo, o nadaljnjem naj odločajo delegati.

Odbor razpisuje enkratne letne podpore iz »Podpornega sklada« za onemogle gasilce, vdovam in sirotam v gasilski službi umrlih gasilcev. V prošnjah bodi navedeno število let gasilske službe, starost, naslov in zadnja pošta. Z vsemi dokazili dobro opremljene prošnje vlagajo prosilci po društvih na župe do najkasneje 30. aprila 1930. Župna predsedstva jih odpremijo JGZ s priporočilom ali odklonilom do 15. maja t. l. Na zakasnele vloge se ne bo oziralo.

Iz 2%nega gasilskega sklada prejmejo vsa društva v letu 1929. redne podpore po 580 Din, novoustanovljena 50% več, župe po 60 Din za vsako društvo, za upravo in nadzоровanja.

Belokranjska GZ spada po novi razdelitvi pokrajin v Savsko banovino, kjer še ne obstoja gasilski sklad. Ako se bodo še nadalje stekali prispevki zavarovalnic v gasilski sklad Dravske banovine, bodo prejemale ta društva nadalje podpore po JGZ ter ostanejo sestavni del naše organizacije.

Letošnja glavna skupščina bo izjemoma zaradi kongresa že v prvi polovici junija v Ljubljani. Spored tega zbora priobčimo v prihodnji številki »Gasilca«.

Število naročnikov »Gasilca« je naraslo tako malo, da ni misliti na mesečnik. Od cele dvajset tisočne armade je naročnikov nekaj nad 600. To število naročnikov je $\frac{1}{33}$ vsega zveznega članstva, kar jasno kaže zavednost našega gasilstva. Bosanci plačujejo letno za svoje glasilo po 60 Din, nam je pa še 12 Din preveč. Vsak član bodi naročnik »Gasilca«, potem bo šele mogoče misliti na strokovne članke, ki morajo biti honorirani strokovnjakom.

Glede voznih legitimacij po železnicah mora članstvo počakati dotlej, ko dobimo točna navodila od direkcije državnih železnic. Cena posameznih izvodov bo zavisna od čim večjega števila naročnikov.

Jugoslovanski gasilski zvezi

v

Ljubljani.

Maršalat dvora mi je z dopisom z dne 16. t. m., broj 31., sporočil, da je Nj. Veličanstvo Kralj blagovolilo sprejeti pokroviteljstvo nad Vseslovanskim gasilskim kongresom, ki se bo vršil v Ljubljani v času od 1. do 3. avgusta 1930., in odrediti, da bo otvoritvi kongresa prisostvoval odposlanec Nj. Veličanstva Kralja.

O prednjem Vaš obveščam radi znanja in daljnega upravljanja.

Namestnik bana, pomočnik:

Dr. Pirkmajer s. r.

Tovariši! Bližajo se nam kongresni dnevi! Preglejte kroje in čepice, da bo vse tako, kakor to predpisuje J. G. Z. Vsak član, ki nite dni potreben radi službe doma, mora 3. avgusta prisostvovati in sodelovati pri kongresnih prireditvah. Ves svet naj vidi našo mogočno armado. Snujte takoj zletne fonde!

Cenjenim naročnikom prilagamo 1. številki »Gasilca« čekovno položnico z vabilom, da poravnajo lansko naročnino ter obenem obnovijo in vplačajo tudi vnaprej naročnino za leto 1930. Neobnovljenim naročnikom 2. številke ne bomo več dostavili. Imamo mnogo takih naročnikov, ki vračajo list po prejemu opomina in za minulo leto ne plačajo ničesar. Takih naročnikov organizacija ne mara, ker so ji le v škodo.

Vsa gasilna društva opozarjamo, naj opusté nepravilne in nezadostno utemeljene pritožbe na kraljevsko bansko upravo zoper občine, ki ne podpirajo gasilstva.

„Samopomoč“.

V 2 in $\frac{2}{3}$ leta obstoja te prekornostne ustanove je do konec leta 1929. umrlo 122 članov, povprečno vsako leto 46 tovarišev.

Obvezen pristop vsega slovenskega gasilstva je neizvedljiv zaradi nezavednosti in mlačnosti dveh tretjin članstva. Komaj tretjina ve docela ceniti veliko važnost te prekornostne ustanove, ki mora postati last cele gasilske armade. Počeniši s 1. januarjem t. l. je novih okoli 6000, dosedanjih 2100; skupno nad 8200 članov. S tem zavednim članstvom si pridobimo sčasoma še vse omahljivce k skupnemu delu za blagot celote.

Z vrnjenimi evidenčnimi polami prejmejo društva čekovne položnice za prvo četrtletje 1930. in posebej še za prijavnino. Od letne članarine 40 Din, vplačajo od vsakega člana 10 Din za čas od 1. januarja do 31. marca. Pri dosedanjem procentu umrljivosti in rednem vplačevanju članarine bo mogoče izplačevati dedičem po 4000 Din posmrtnine, toda vedno šele konec četrtletja, kadar bodo že vplačani vsi prispevki.

Od 15. novembra do 31. decembra 1929. je umrlo 7 članov.

116. Jerina Ivan, Metlika	star 60 let	2150 Din
117. Šafar Volbenk, Šmarje pri Jelšah	star 71 let	2150 „
118. Vovk Josip, Kandija pri Novem mestu	star 56 let	2150 „
119. Dr. Lichtenegger Ivan, Soštanj	star 73 let	2150 „
120. Štaut Franc, Gornji grad	star 58 let	2150 „
121. Glincer Tomaž, Bistrica pri Rušah	star 43 let	2150 „
122. Lever Anton, Smartno-ob Dreti	star 44 let	2150 „

Skupaj . . . . . 15050 Din

prištevi doslej že izplačanih . . . . . 35351 „

je torej za 122 posmrtnin izdanih . . . . . 370401 Din

Računski zaključek

„Samopomoči“ Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana v letu 1929.

Dohodki.				Izdatki.			
Št.	P r e d m e t	Din	p	Št.	P r e d m e t	Din	p
1.	Preostanek iz l. 1928.	31.768	27	1.	Izplačane posmrtnine od 86. do 119. slučaja	76.964	—
2.	Članarina	91.697	24	2.	Upravni stroški	8.400	—
3.	Pristopnina	1.410	—	3.	Pisarniške potrebščine, okrožnice in navodila	5.520	50
4.	Povrnjene poštnine	350	75	4.	Poštnine	1.996	—
5.	Prijavnina obv. Sam.	7.948	—	5.	Stroški čekovnega računa	477	73
6.	Kapitalizirane obresti	2.294	87	6.	„ tekočega računa	129	63
7.	Prehodne postavke	413	—	7.	Prehodne postavke	329	74
				8.	Saldo na nov račun	42.064	53
		135.882	13			135.882	13
	Za prenos salda l. 1930.	42.064	53				

Sklepi kongresnega odbora.

1.

Vsi načelniki doslej določenih 12 odsekov zbero okoli sebe delazmožne tovariše, pa tudi one gasilstvu naklonjene delavce, ki so pripravljene sodelovati pri predpripravah za kongres. Iz kroga svojih sodelavcev si izbere vsak načelnik agilnega tajnika.

Osnutek kongresnega sporeda je končno veljaven in more biti le še govora o zamenjavi točk z ozirom na razpoložljivi čas.

Določen je za sestavo programa vseh odsekovih del in za proračun čas do 3. februarja t. l. Odbor vsakega odseka si mora biti na jasnem, katera dela ga čakajo in koliko bodo veljala vsaj prilično. Po sprejetju vseh elaboratov bo sklical predsednik sejo »K. O.«, ter bo odbor izpreminjal ter dopolnjeval predložene sporede dela in proračune. Za prihodnjo sejo je določen dan 8. februarja t. l. ob 20. uri zvečer v mestni posvetovalnici. Dovoljenje za uporabo te sobe bo izposloval tovariš starosta Josip Turk.

2.

Z ozirom na preobloženost nedelje dne 3. avgusta t. l. z raznimi sporednimi točkami, se na predlog tov. Furlana preloži odkritje Barletovega spomenika na soboto dopoldne.

Vaje bodo na »Stadionu«, kakor je predlagala tehnična komisija, ki je pregleđala obsežni prostor. Vsak drug prostor v mestu je za predvajanje vaj premajhen.

3.

Vsak načelnik vpošlje kongresni pisarni v Krškem:

1. Seznam članov odsekovskega odbora,
2. program za izvršitev teh del.
3. proračun za izvršitev teh del.

Do preselitve kongresne pisarne v Ljubljano poroča vsak odsekov načelnik o napredovanju del predsedstvu »K. O.« vsako dekadno. Odsotnemu načelniku »Rediteljskega odseka«, tov. Mayrju, se dopošlje obvestilo današnjih sklepov.

4.

Stampiljke za vse odseke naroči tovariš Gostiša Engelbert pri tvrdki Sitar & Svetek.

Vsi kongresni odsekovi predsedniki prejmejo iz kongresne pisarne za pričetek poslovanja potrebne beležne knjige in obrazce.

Obvezna samopomoč. S 1. januarjem 1930. se je uvedla v naši gasilski zvezi obvezna samopomoč, za vse redne člane. Naletele pa je ta obveznost, in to samo kolikor jaz slišim, na tak odpor, da bi, če se resnično izvede, skoro bi rekel, $\frac{1}{3}$ vsega članstva ali pa celo še več, odpadla in izstopila iz enostavnih razlogov, ker 1. se članstvo ne pusti prisiliti k obveznemu plačevanju in 2. ker društva sama niso v takih finančnih razmerah, da bi sama plačevala za vse članstvo

in bi toraj morala neplačujoče članstvo črtati. Starejši člani bi se še nekako prisilili k plačevanju, mlajši pa nikakor ne, ker imajo sto in sto izgovorov. Najbolj tehtna sta sledeča:

1. Član plačuje, recimo 10 let! Potem se mu pa pri nas ne dopade več in izstopi. Ali bo vplačani denar kar pustil? Kdo ga more prisiliti, da ne bi uganjal intrig? Pa če zahteva povračilo, kdo mu ga bo dal?

2. Član plačuje par let, potem je lahko vsled kake malenkosti prisiljen da izstopi ali pa je izključen, in to lahko vsled kakega izreka razsodišča ali česa sličnega — kaj potem? Ko članstvo to preišlija, se ga poloti malodušnost, kajti kje je zapisano, da bo vsakdo do konca življenja gasilec?

In danes so finančne razmere po deželi take, da jim moramo dati prav, ako hočemo biti pravični. Kdo more namreč zahtevati od članstva fizično delo za svojega bližnjega, učenje, poleg tega pa, da bi še nosil denar v hranilnico brez garancije, da vsaj svoje dobi povrnjeno?

Če pa plačuje društvo, mora plačevati za vse! Kje pa bi se dobil na deželi odbor, ki bi si upal plačevati samopomoč le za kake 3 člane, za druge pa ne? Kaj pa bi bilo, če bi samo ti trije čez par let izstopili? Ali ne bi bilo škoda društvenega denarja ravno za take? Kdo ga bo društvu povrnil?

Če pa plačuje društvo za vse člane in naj šteje to društvo samo 20 članov, še ni toliko, 200 Din četrtletno po dosedanjih sklepih in načrtih! Kaj pa ono društvo, ki ima 50 članov, pri katerih bi znašala samopomoč 2000 Din letno? Kje bo denar?

Končno pa bi se v društvih le nabralo prekomerno število rednega članstva, od katerega pa društvo ne bi imelo ničesar. Če hoče namreč društvo aktivno vedno delovati, mora imeti mlado, čilo in delovno članstvo ter mora le temu odgovarjajoče članstvo sprejemati. Dokler ni obvezna samopomoč, po veliki večini tako članstvo, ki ni posebno za gasilsko delo vneto, ko ostari, izstopi in je celo veselo, da ima starost za izgovor. Če pa bo obvezna samopomoč, in če bodo morali odbori skrbeti za redno plačevanje samopomoči s strani društvenega blagajnika, lahko vse to članstvo ostane v društvu in lahko najmanjše društvo v doglednih letih naraste na število članstva za katerega plačevanja ne bo nikakor več zmoglo. Iz tega vidika utegne tudi samopomoči zveze groziti izraba rezervnega zaklada, eventualno lahko tudi zastoj v izplačevanju posmrtnin. Kje bi torej v tem slučaju dobivala društva denar za vplačila samopomoči? Res je, da bi se v tem slučaju lahko zmanjšala, toda vseeno bi lahko te vrste narasle.

Preden se torej resnično uvede obvezna samopomoč, naj zadevni faktorji vse še enkrat premislijo, ker je treba za vsako tako reč veliko premisleka in malo bolj vzgojenega članstva, kot ga ima naša gasilska zveza danes. Kajti resnična škoda bi bila, da bi se moralo zaradi samopomoči mnogo dobrega in celo najboljšega članstva črtati, ker je po večini iz delavskih slojev, posebno na deželi. Rajši mi že agitirajmo, da vzdržimo samopomoč v dosednji obliki, če jo že ne moremo spraviti v drugo formo.

M-c.

Vzorci za vežbanje moštva ob različnih vrstah motornih brizgaln.

Kakor že vsak gasilec ve, imamo motorne brizgalne različnih vrst in konstrukcij, vedo pa tudi vsi poveljniki družtev. ki imajo brizgalne, kako se je treba včasih mučiti, preden prikladno postavimo moštvo za razložitev brizgalne in za pripravo na delo.

Zato sem se odločil, da napišem v »Gasilca« nekake vzorce za par vrst motornih brizgaln, da se jih lahko poslužijo, vsi oni, ki jih bodo spoznali za pripravne, oziroma dobre, ter se po njih ravnajo toliko časa, dokler ne izda naša gasilska zveza drugih, obveznih.

Posluževal sem se seveda pri tvorbi povelj v prvi vrsti vežbovnik iz leta 1921.

Motornih brizgaln je po deželi največ nastopnih vrst:

1. Kot agregat na štirikolnem vozu;
2. kot štirikolna motorka;
3. kot dvokolni agregat in
4. kot priklopnica.

1. Agregat

je motorna brizgalna take težine, da jo morejo vsaj 4 gasilci prenesti na posebnih, k motoriki pridanih nosilih. Če jo naložimo na štirikolen voz, pripraven in za njo prirejen, dobimo s tem gasilsko orodje, pripravno za vsak kraj, ker kamor se ne da priti z vozom, tja pač lahko brizgalno prenesemo.

Sesalne cevi so na vozu naložene za motoriko v polkrogu, cedilo (sesalna košara z ventilom) in ročnik se nahajajo pod podolžnimi sedeži pred motoriko. Orodje, ki ga potrebujemo pri motoriki, se nahaja pod prednjim sedežem v posebnem predalu. Na vsaki strani motorike, toda nad sesalnimi cevmi, se nahaja po dvoje držal, nanja se natika na vsaki strani po eno vreteno s cevmi.

Vaje z agregatom dela četir z vrsto šestih gasilcev. Postavi se dva koraka na levo od ojes in poveljuje:

»K vozu nastop v — red!« Na to povelje se postavijo gasilci v red tri korake za vozom.

Nato poveljuje: »Desni in levi krajnik — v zad!« na kar stopita oba krajnika vsak za svojega notranjega sosedo. Sedaj se odšteje gasilce po številkah od 1 do 6, kakor pri vseh vajah z orodjem.

Ko so gasilci odšteti, se vrne četir na svoje mesto ter poveljuje:

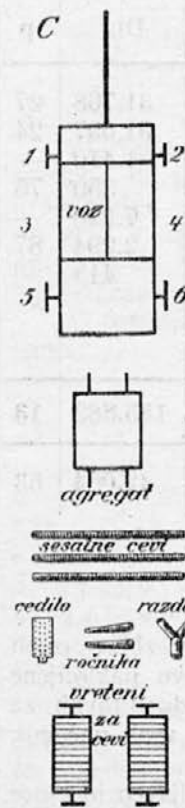
»K vozu — hodoma — pohod!« Vseh šest gasilcev na to povelje odkoraka k vozu, in sicer: številka 1 k levemu prednjemu kolesu, številka 2 k desnemu prednjemu kolesu, številka 3 na levi, številka 4 na desni strani k sredini voza, številka 5 k levemu in številka 6 k desnemu kolesu. Vsi gledajo s čelom naprej.

Na povelje: »Za razložitev — zgotoviti!« napravijo vsi polobrat k vozu, na kar številka 1 odpre predal z orodjem pod prednjim sedežem in odpne jermene cedila in ročnikov pod podolžnimi sedeži. Številka 2 privije vozno zavoro in odpne razdelnico. Številka 3 izstakne iglico vretena, prednjo, in odpne prednji jermen, s katerim so pripete sesalne cevi. Številka 4 naredi isto na svoji strani. Številka 5 izstakne zadnjo iglico vretena za cevi in odpne zadnji jermen sesalnih cevi in številka 6 naredi isto na svoji strani. Obenem pa številki 5 in 6 odpneta vzvoda, s katerima je pritrjena motorika na voz. S tem je vse pripravljeno za razložitev in more slediti četirjevo povelje:

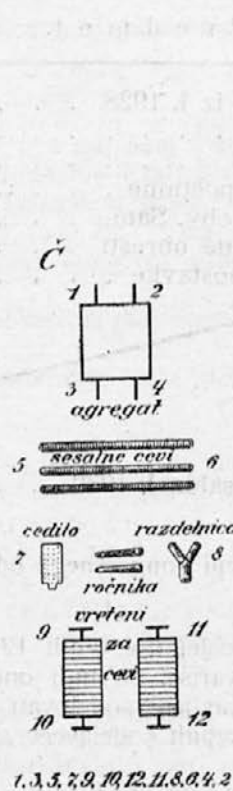
»Razložit! Ena!« na kar primejo številke 3 in 5 ter 4 in 6, vsak par na svoji strani vretena za cevi, jih izstaknejo iz nastavkov in jih odnesejo 10 korakov za voz.

Na povelje: »Dve!« primeta številka 1 cedilo in en ročnik in številka 2 razdelnico in drugi ročnik ter jih odnese s konca vreten, kjer polože vse v vrsto.

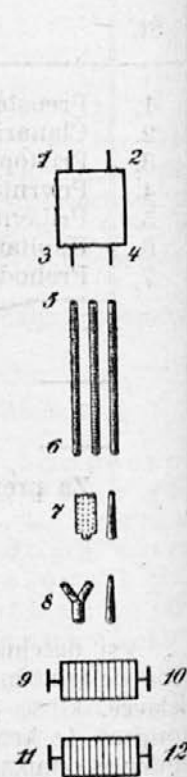
Na: »Tri!« dvigneta številki 5 in 6 iz ležišča sesalne cevi in jih polože ob že na tleh ležečem orodju na tla in na »Štiri!« potegneta številki 3 in 4 agregat z voza, številki 1 in 2 poprimeta zadaj ter ga polože polahko in varno na tla, da imamo sledečo sliko 2:

Slika 2.

Slika 3.

Slika 4.

Če hočemo imeti vse to orodje v pohodu s seboj, rabimo zanj vrsto dvanajstih gasilcev, ki se postavijo na povelje: »K orodju nastop v — red!« za razloženim orodjem v eno vrsto, nakar jih odštejemo od 1 do 12 kot kaže slika 3.

Na povelje: »K orodju, hodoma — pohod!« odkorakata številki 1 in 2 k prednjim nosilkam agregata, številki 3 in 4 k zadnjim, 5 in 6 vsak na svoji strani k sesalnim cevmi, 7 in 8 k cedilu, ročnikoma in razdelnici, 9 in 11 k prednji strani vreten in 10 in 12 k zadnji strani vreten, prav tako kakor kaže slika 3.

Na povelje, odnosno na napoved povelja: »Hodoma« dvigneta številke 1, 2, 3 in 4 agregat, 5 in 6 sesalne cevi, 7 cedilo in en ročnik, 8 razdelnico in drugi ročnik, 9, 11, in 10, 12 pa vretena, vsak za roč, ki je najbližji ter se vsi skupaj zvrste kakor kaže slika 4, in na pravo povelje: »— pohod!« krenejo vsi proti imenovanemu cilju ali pa za četirjem.

Na povelje: »Postati — stoj!« zavzamemo isto zvrstitev kakor pred pohodom in na povelje: »Odložiti!« odlože vsak svoje orodje v isti vrstni red na tla.

Nato slede povelja: »S čelom — v zad!« »V vrsto hodoma — pohod!« na kar odkorakajo vsi gasilci v vrsto kakor so bili pred pohodom.

Da pripravimo agregat za delo, potrebujemo zopet le vrsto šestih gasilcev, ki jih postavimo v vrsto za razloženim orodjem in jih odštejemo kakor pri vseh vajah z orodjem od 1 do 6. Agregat je seveda postavljen tako, da ga ni treba nič več premikati.

Torej poveljujemo: »K orodju nastop v — red!« Levi in desni krajnik — v zad!« Nato jih odštejemo ter poveljujemo: »Za delo — zgotoviti! Ena!« Na to povelje vzameta številki 1 in 3 sesalne cevi (seveda po potrebi) in cedilo, gresta k sesalnemu grlu agregata, jih privijeta in položita cedilo v vodo. Na »Dve!« vzame številka 2 en ročnik, številka 4 razdelnico, vsak v eno roko, z drugima prostima rokama pa primeta eno vreteno s cevmi, vsak

Slika 5.

na eni strani, številka 6 pa vzame drugi ročnik, nakar odkorakajo vsi trije k istočnemu grlu agregata, kjer številka 6 privije cev, ki jo potem številki 2 in 4 odvijata, številka 6 pa jo polaga in ravna po tleh, dokler imajo povelje. Razdelnico in ročnike imajo seveda s seboj. Na »Tri!« pa odkoraka številka 5, ki je strojnik, h kljuki za pogon ter pripravi motor.

Na povelje: »Vode — daj!« spravi motor v tek in odpre vodo, ostali pa ostanejo na svojih mestih.

Na povelje: »Voda — stoj!« strojnik ustavi motor.

Na povelje: »Za naložitev — zgotoviti!« odvijemo sesalne in iztočne cevi, gasilci odneso vsak svoje orodje na prejšnje mesto v vrsto ter se postavijo za orodjem v prejšnji red.

Na povelje: »Na voz — naložit! Ena!« primejo številke 1, 2, 3 in 4 agregat, ga dvignejo na poleg pripeljani voz ter ga porinejo na njegovo mesto na vozu.

Na: »Dve!« primeta številki 5 in 6 sesalne cevi in jih odneseta na njih ležišča na vozu.

Na: »Tri!« odnese številka 1 cedilo in en ročnik, številka 2 pa razdelnico in drugi ročnik na njih mesta in na povelje: »Štiri!« nataknejo številke 3 in 5 ter 4 in 6 vretena s cevmi na motorke. Vsi so po tem delu ob straneh voza, kakor je povedano pri povelju hodoma pohod, toda s čelom not.

Na povelje: »Za odhod — zgotoviti!« zapre številka 1 predal z orodjem ter pripne cedilo in ročnika, številka 2 odvije vozno zavoro in pripne razdelnico, številka 3 zatakne prednjo iglico vretena za cevi in pripne prednji jermen sesalnih cevi, številka 4 stori isto na svoji strani, številka 5 zatakne zadnjo iglico vretena, pripne zadnji jermen sesalnih cevi ter zatakne vzvod, s katerim je agregat pritrjen k vozu, številka 6 pa stori isto na svoji strani. Ko so gasilci s tem gotovi, se obrnejo s čelom naprej.

Nato sledijo povelja: »S čelom — v zad!« »V vrsto hodoma — pohod!« nakar gasilci odkorakajo tri korake za voz ter se postavijo v vrsto s čelom spred in na povelje: »Razhod!« se razidejo.

2. Štirikolna motorka

se razlikuje od agregata v tem, da je motor z brizgalno pritrjen na voz ter tudi obratuje na vozu. Brizgalna je po navadi izdelana tako, da lahko srka in oddaja vodo na obeh straneh.

Motor se nahaja na zadnjem delu voza, ter je zaradi tega brizgalna nekako v sredini. Na vsaki strani vzdolž motorja se nahajata v svojih ležiščih po dva kosa sesalnih cevi, pod podolžnimi sedeži na podu voza pa so pritrjeni ročniki, cedilo in dve razdelnici, ker je po navadi tu že močnejši stroj in večja brizgalna. Na vsaki strani nad motorjem je nataknjeno po eno vreteno cevi, pod zadnjimi blatniki, ob straneh motorjevega bloka pa se z lahkoto vtakne še po en cepin.

Postava moštva za vaje z motorke je ista kot pri agregatu, in sicer se postavi 6 gasilcev 3 korake za brizgalno v vrsto na povelje: »Nastop v red!« Nato sledi četarjevo povelje, ki stoji pri ojesu voza: »Levi in desni krajinik v zad!« ter se gasilci odštejejo od 1 do 6 kot pri vseh vajah z orodjem.

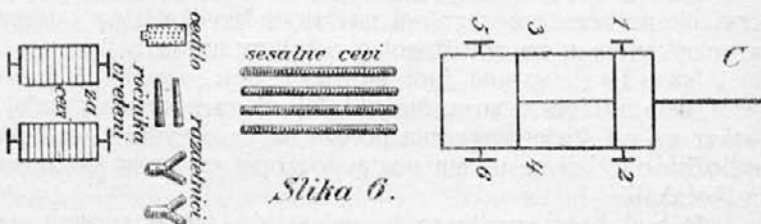
Na povelje: »K brizgalni hodoma — pohod!« odkoraka številka 1 k levemu, številka 2 k desnemu prednjemu kolesu. Številka 3 na levo, številka 4 na desno stran k sredini voza, številka 5 k levemu in številka 6 k desnemu zadnjemu kolesu ter se vstavijo s čelom naprej.

Na povelje: »Za razložitev — zgotoviti!« napravi najprej vseh šest polobrat k vozu, nato pa: številka 1 odpre predal z orodjem pod prednjim sedežem in odpre prednji jermen sesalnih cevi, številka 2 privije vozno zavoro in odpre prednji jermen na svoji strani. Številka 3 iztakne prednjo iglico vretena za cevi in odpre cedilo in ročnike pod sedeži, številka 4 iztakne prednjo iglico vretena na svoji strani ter odpre razdelnici, številka 5 iztakne zadnjo iglico vretena, odpre zadnji jermen sesalnih cevi ter morebitni cepin, številka 6 pa stori isto na svoji strani.

Nato pride povelje: »Razložiti! Ena!« Na to povelje iztaknejo številke 3 in 5 ter 4 in 6, vsak par na svoji strani, vretena s cevmi in jih odneso 10 korakov za brizgalno.

Na »Dve!« dvigne številka 1 cedilo in ročnike, številka 2 pa razdelnici ter odneseta oba vse skupaj s konca vreten.

Na »Tri!« odnesejo številke 3 in 5 ter 4 in 6 sesalne cevi z voza ter jih položijo v isto vrsto proti vozu in na »Štiri!« iztaknejo številki 1 in 2 morebitna cepina in jih položita pod voz. Ko so gasilci s tem gotovi, se postavijo zopet ob vozu s čelom not. (Slika 5.)

Slika 6.

Pohoda z vozom ne moremo vaditi.

Če hočemo pa z motorke delovati, damo povelje: »Za delo — zgotoviti! Ena!« Na to povelje stečeta številki 1 in 3 (ali 2 in 4, na kateri strani se pač nahaja voda) od motorke, prineseta k nji primerno število kosov sesalnih cevi in cedilo in jih privijeta na sesalno grlo ter ondi ostaneta.

Na »Dve!« gresta številki 2 in 4 (1 in 3) po eno vreteno s cevmi, s prostima rokama pa prime številka 2 (1) en ročnik, številka 4 (3) eno razdelnico, številka 6 (5) pa prime še en ročnik ter gredo vsi trije k istočnemu grlu motorke, kjer številka 6 (5) privije cev, številki 2 in 4 (1 in 3) pa jo odvijeta, nato pa jo številka 6 (5) ravna in polaga po tleh.

Na »Tri!« gre številka 5 (6) k motorjevi kljuki za pogon, pripravi motor ter ga na povelje: »Vode daj!« spravi v tek. Ustavi ga pa na povelje: »Voda stoj!«

Na povelje: »Za naložitev — zgotoviti!« odvijemo sesalne in iztočne cevi, odneso cevi, ročnike in razdelnico v prejšnji red za motorke, ter se skupno s številko 6 (5) postavi v prejšnji red ob motorke.

Na povelje: »Naložit! Ena!« gredo številke 3 in 5 in 4 in 6 po sesalne cevi in jih položijo v njih ležišča na vozu. Na »Dve!« gredo številki 1 in 2 po cedilo, ročnike in razdelnico ter jih vložijo v ležišča na vozu. Na »Tri!« gredo številke 3 in 5 ter 4 in 6 po vretena in jih nataknejo na držala, na »Štiri!« pa pobereta številki 1 in 2 cepine izpod voza ter jih vtaknejo na njih prostor.

Ko pride povelje: »Za odhod — zgotoviti!« zapre številka 1 predal z orodjem in pripne prednji jermen sesalnih cevi, številka 2 odvije vozno zavoro in pripne sesalne cevi na svoji strani, številka 3 zatakne prednjo iglico vretena in pripne cedilo in ročnike, številka 4 zatakne vreteno na svoji strani in pripne razdelnici, številka 5 zatakne zadnjo iglico vretena, zapne zadnji jermen sesalnih cevi ter pripne eventualni cepin, številka 6 pa stori isto na svoji strani. Ko so gotovi, se obrnejo s čelom naprej.

Nato sledi povelja: »S čelom v zad!«, »V vrsto hodoma pohod!« Gasilci odkorakajo v isto vrsto za motorke, kakor so bili ob pričetku vaje.

Na povelje: »Razhod!« se razidejo.

Dvokolni agregat

je najlažje in najbolj pripravno gasilsko orodje, sestojče iz lahkega, dvokolesnega vozička in gori naloženega agregata. Za agregatom so v polkrogu zložene sesalne cevi, nad njimi so nastavki za vretena. Pod voznim podom je predal z orodjem, na podu pred agregatom pa je pritrjeno cedilo, ročniki in razdelnica.

Vaje z dvokolnim agregatom dela četar z vrsto šestih gasilcev, ter poveljuje, pred agregatom stoječ: »K vozu nastop v red!« nakar nastopiho gasilci prav tako kot pri drugih vajah z orodjem ter se tudi odštejejo od 1 do 6.

Na povelje: »K vozu hodoma — pohod!« odideta številki 1 in 2 k ojesu, 3 in 4 na vsaki strani pred kolo, 5 in 6 pa vsak na svoji strani za kolo.

Na povelje: »Za razložitev zgotoviti!« dvigne številka 1 oje v vodoravno lego, ostale številke pa napravijo najprej polobrat k vozu (številka 2 cel obrat!) ter potem številka 2 odpre jermene cedila, ročnikov in razdelnic, številka 3 iztakne prednjo iglico vretena za cevi, odpre prednji jermen sesalnih cevi ter dvigne prednji vzvod, s katerim je agregat pritrjen, številka 5 odpre zadnji jermen sesalnih cevi, iztakne zadnjo iglico vretena in zadnji vzvod agregata. Številki 4 in 6 pa napravita isto na svoji strani.

Na povelje: »Razložiti! Ena!« iztaknejo številke 3 in 5 in 4 in 6 vretena ter jih odnese 10 korakov za voz, številka 2 pa odnese ročnike in razdelnice ter jih položi s konca vreten.

Na »Dve!« dvignejo številke 3 in 5 ter 4 in 6 sesalne cevi jih polože za agregatom navzkriž, številka 2 pa odnese z voza cedilo in ga položi poleg ročnikov na tla.

Na »Tri!« prime tudi številka 2 oje, številki 5 in 6 potegneta agregat z voza, številki 3 in 4 ga poprimeta zadaj, nakar ga vsi štirje polagoma položijo na tla, številki 1 in 2 pa odložita oje. Vsi se potem postavijo zopet ob vozu kakor so prikorakali.

Pohod brez voza sem že opisal. Če pa je agregat na vozu, se izvrši pohod takole:

Vrsta šestih gasilcev nastopi za vozom, se odšteje in potem prikoraka k stranem voza kakor po navadi: Nato pa naprej poveljujemo: »Hodoma —!« in številki 1 in 2 dvigneta oje, ostali gasilci se pa oprimejo z notranjimi rokami voza in na povelje: »— pohod!« odkorakajo.

Na povelje: »Postati — stoj!« se vstavijo, številki 1 in 2 odložijo oje, ostale številke pa spuste voz brez vsakega drugega povelja.

Nato slede povelja kakor po navadi.

Agregatova priprava za delo je že opisana.

Pri popisu

priklopne motorke

bom uporabljal srednjo pot, ker jih je več tipov. Začela se je posebno zadnje čase uveljavljati po onih krajih, kjer imajo količkaj upanja, da bodo kedaj imeli prevozni avtomobil ali pa vsaj dober prevozni voz za moštvo.

Je motorna brizgalna pritrjena na dvokolesen voz s krogličnim tekom in polnimi gumijevimi obroči na kolesih. Sama je popolnoma pokrita s pločevinastim oklepom. Predal z orodjem se nahaja pod vozom, cedilo je pripeto na njem, ročniki pa zadaj na oklepu pokoncu stoječi. Vretena s cevmi so nad oklepom. Sesalne cevi leže po dva in dva kosa na vsaki strani oklepa v ležiščih. Motorka je pri delu skrajšati in zadaj podprta s posebnimi oporami, ki se dajo skrajšati in zdaljšati ter se prednja uporablja tudi kot prečnik pri ojesu pri samotezni prevoznji.

Vaje s priklopnico dela četar, kot vse druge, z vrsto šestih gasilcev. Ti tako nastopijo in se odštejejo prav tako, kot pri vseh vajah z orodjem.

Na povelje: »K brizgalni hodoma — pohod!« korakata številki 1 in 2 k ojesu takoj pri brizgalni, 3 in 4 h kolesom, 5 in 6 pa se ostavita ob straneh za motorko.

S to postavo se lahko vrši pohod kot pri dvokolnem agregatu.

Na povelje: »Za razložitev — zgotoviti! Ena!« napravi vseh šest gasilcev polobrat k brizgalni, številki 1 in 2 dvigneta oje, številka 3 iztakne prednjo oporo in podpre oje, številki 5 in 6 pa podpreta brizgalno zadaj.

Na »Dve!« odpneta številki 1 in 2 prednje jermene sesalnih cevi in cedila, številki 3 in 4 iztakneta prednji iglici vreten, številki 5 in 6 pa iztakneta zadnji iglici in odpneta zadnja jermena sesalnih cevi.

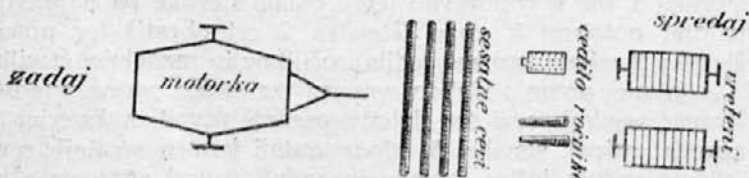
Na povelje: »Razložiti! Ena!« snamejo številke 3 in 5 in 2 in 4 vretena raz držal ter jih odnese 10 korakov pred brizgalno.

Na »Dve!« vzame številka 1 cedilo in ga položi s koncem vreten, številka 6 pa prinese tja ročnika.

Na »Tri!« dvignejo številke 3 in 5 ter 2 in 4 sesalne cevi iz ležišč ter jih položijo navzkriž pred brizgalno.

Ko so gotovi, se postavijo gasilci na prejšnja mesta ob brizgalni s čelom naprej!

Orodje pa nam kaže takole sliko:

Slika 7.

Za delo se pripravi priklopnica na tale povelja: »Za delo zgotoviti! Ena!«

Na to povelje številki 1 in 3 (ali 3 in 4, na kateri strani se nahaja voda) stečeta po sesalne cevi in cedilo ter jih privijeta na sesalno grlo, številki 5 in 6 pa odpreta in dvigneta pločevinasti oklep motorke, kolikor ga je potreba.

Na: »Dve!« primeta številki 2 in 4 (1 in 3) vreteno s cevmi, številka 6 (5) pa prime en ročnik, ter med tem ko številki 2 in 4 (1 in 3) držita vreteno, številka 6 (5) privije cev k istočnemu grlu, številka 5 (6) pa se postavi h kljuki motorja ter ga pripravi za pogon.

Na povelje: »Vode daj!« ga spravi v tek in na povelje: »Voda stoj!« ga ustavi.

Na povelje: »Za naložitev zgotoviti!« odvijajo številke 2, 4 in 6 (1, 3 in 5) iztočne cevi, jih položijo na prejšnje mesto, prav tako ročnik. Številki 1 in 3 (2 in 4) pa odvijeta sesalne cevi in cedilo ter jih položijo v red pred brizgalno. Ko so gotovi, se postavijo v prejšnji red ob brizgalni s čelom not, tudi številka 5 (6), nato pa zapreta številki 5 in 6 oklop za brizgalno.

Na povelje: »Naložiti! Ena!« prinesejo številke 3 in 5 ter 2 in 4 sesalne cevi v ležišča, številka 1 prinese cedilo, številka 6 pa ročnika.

Na »Dve!« prinesejo številke 3 in 5 ter 2 in 4 vretena s cevmi.

Na povelje: »Za odhod zgotoviti! Ena!« pripne številka 1 cedilo in prednji jermen sesalnih cevi, številka 2 prednji jermen sesalnih cevi na svoji strani, številki 3 in 4 zatakne prednji iglici vreten, številki 5 in 6 pa zadnji iglici vreten in zapneta zadnja jermena sesalnih cevi.

Na: »Dve!« privzdigneta številki 1 in 2 oje, številka 3 iztakne oporo in jo vtakne v prečno luknjo, številki 5 in 6 pa dvigneta in pripneta zadnji dve!

Na: »Tri!« spustita številki 1 in 2 oje počasi na tla ter se vsi obrnejo s čelom naprej.

Nato slede povelja: »S čelom vzad!« — »V vrsto hodoma pohod!« — »Razhod!«.

I.

S predstoječimi vzorci naj bi bila torej za sedaj izpolnjena vrzel vežbovnika, dokler ne izda zveza pravih povelj za vadbo. Uporabljajo pa naj, kar še enkrat poudarjam, te vzorce samo oni, ki jih smatrajo, da so dobro nadomestilo. Mislim pa, da sem s temi vzorci mnogim ustregel, ter jih s prav to željo pošiljam v »Gasilca«. Zdravo!

Prilagam zbrana povelja skupno. Popolna so le pri štirikolnem agregatu, pri ostalih treh motorkah so pa navedena le ona, katerih izvajanje je drugačno.

M-c.

Zbrana povelja vzorcev.

Agregat na štirikolnem vozu.

A. Razložitev.

1. K vozu nastop v — red!
2. K vozu hodoma — pohod!
3. Za razložitev — zgotoviti!
4. Razložiti!

B. Pohod.

1. K orodju nastop v — red!
2. K orodju hodoma — pohod!
3. Hodoma — pohod!
4. Postati — stoj!
5. S čelom vzad!
6. V vrsto hodoma — pohod!

C. Zgotovitev za delo.

1. K orodju nastop v — red!
2. Za delo — zgotoviti!
3. Vode — daj!
4. Voda — stoj!

Č. Naložitev.

1. Za naložitev zgotovit!
2. Na voz — naložit!
3. Za odhod zgotovit!
4. S čelom vzad!
5. V vrsto hodoma — pohod!
6. Razhod.

Dvokolen agregat.

1. K vozu nastop v — red!
2. K vozu hodoma — pohod!
3. Za razložitev — zgotovit!
4. Razložiti!

5. Hodoma pohod!
6. Postati — Stoj!

Štirikolna motorka.

1. Nastop v — red!
2. K brizgalni hodoma — pohod!
3. Za razložitev — zgotovit!
4. Razložiti!
5. Za delo zgotovit!
6. Vode — daj!
7. Voda stoj!
8. Za naložitev — zgotovit!
9. Naložit!
10. Za odhod zgotovit!
11. S čelom vzad!
12. V vrsto hodoma — pohod!
13. Razhod.

Priklopnica.

1. K brizgalni hodoma — pohod!
2. Za razložitev — zgotovit!
3. Razložiti!
4. Za delo zgotovit!
5. Vode daj!
6. Voda — stoj!
7. Za naložitev — zgotovit!
8. Naložit!
9. Za odhod — zgotovit!
10. S čelom — vzad!
11. V vrsto — hodoma — pohod!
12. Razhod!

Gasilstvo.

Sestavil Furlan.

Uvod k gasilski strategiji in taktiki.

(Konec)

Poveljnik vidi, da nima moštva, ki bi njegova povelja izvršilo, ker so se razkropili in si mora pomagati s tem, da v nastali zmedi popravi vsaj to, kar se še da popraviti. Pri tem pa ne more on svojega prvotnega načrta po svojem izvršiti, ampak mora ogenj pogasiti tako, kot ga je že moštvo samo začelo. Enako je tudi v slučaju, če pride poveljnik pozneje na požarišče.

Če pride pozneje na pomoč kako drugo moštvo je razumljivo, da ne more dobiti poveljnika, ki je zaposlen pri požaru in zato tudi ne more vedeti kake želje in potrebe ima. Tako začne tudi on na svojo pest gasiti. Ker o krajevnih razmerah in terenu ni poučen, mora najprvo poiskati prostor, od kod bo vodo dobil. Vsled povpraševanja se pa navadno izgubi mnogo časa in pomnoži kričanje. Enako zmotno bi bilo začeti na svojo roko in po svoji preudarnosti z gašenjem in bi tudi sedaj nastala ista zmeda. Take slike požarnih napadov morejo nastati, kjer se požarna taktika ni upoštevala.

Požarna taktika ima namen ogenj v redu in miru z najmanjšo porabo moštva in orodja pogasiti.

Kako se to zgodi:

1. Nujno je potrebno, da je gasilsko orodje in moštvo razdeljeno v požarne čete, katere morajo obstojati iz četarja in 4 mož;

2. ta požarna četa je ona enota, s katero se izvede vsak požarni napad; drugih vrst grupiranj pri požarih sploh ne

smemo poznati. S to četo moramo izvesti vse vaje in na ta način bomo imeli dobro izvežbano moštvo. Kadar se odpeljemo na požarišče ve vsak mož natančno, kateri je njih četar in da morajo od njega izdana povelja točno izvršiti. Napad izvršimo na ta način, da razdelimo moštvo in sicer: ima napadalec št. 1, ki vzame ročnik in prvo napadalno cev, št. 2, 3, 4 pa razvijajo cevi in sicer št. 4 prvi, št. 3 in 2 pa za njim tako, da so eden drugemu v pomoč. Ko so cevi položene se razdeli moštvo tako, da delajo št. 1, 2 in 4 pri ročniku, št. 3 pa pazi na cevi in služi istočasno kot ordonanc četopoveljniku, da prenaša povelja. Četar ukazuje in poveljuje svoji četi pri ognju, četopoveljnik vodi gašenje pri ognju.

3. Na požarišču ima dati četar, ki poveljuje četi povelje: »K orodju nastop«. Tam ostanejo gasilci tako dolgo, da dobijo od poveljnika ali njegovega namestnika povelje za napad. Na ukaze in klice drugih se ne smemo ozirati.

4. Gasilski poveljnik ali njegov namestnik gre v spremstvu četopoveljnika in četarja k ognju skupno, ne pa vsak posamezen. Pri ognju se poveljnik prepriča, kaj gori in kje gori, ter izda ukaz. Ukazovati je v taki obliki, da ga četopoveljnik razume in odda povelje hitro četarju, ta pa moštvu, ki čaka pripravljeno za napad.

Vodstvo in nadzorstvo nad četo pripada četarju osebno. Tako se ne more nikdar zgoditi, da bi kak mož izgubil ali se izgubil. Držati se pa moramo vedno načela, da obstoji požarna četa iz četarja in 4 mož, ki tvorijo enoto, katere se v nobenem slučaju ne sme razdeliti.

5. Četopoveljnik zapoveduje vsem požarnim četam in mora ostati pri ognju. Postaviti se mora na prostor, kjer z lahkoto opazuje celokupno gašenje in pa da ga št. 3, ki vzdržuje zvezo med poveljnikom lahko poišče.

Poveljnik sam pa se mora postaviti na mesto, s katerega je dobro razviden celokupen položaj, da lahko pregleduje moštvo in pa da ga je v slučaju, če pride na pomoč še kako drugo društvo, lahko dobiti. Poveljnik naj vzame torej vidno mesto, katerega ne sme spreminjati. Nikakor se pa ne sme zadržavati v gorečih objektih. Vsem drugim častnikom je pa zbiranje v gručah prepovedano in se ga morajo izogibati.

6. Če pride na pomoč sosednje društvo je gledati na to, da stopita oba poveljnika v stik. Poveljnik okraja, v katerem je požar nastal, da poveljniku sosednjega društva navodila in način gašenja ter od kje naj vzamejo vodo. Poveljnik sosednjega društva se poda nato v spremstvu svojega četarja in četopoveljnika k požaru in izda približno ista navodila, kot preje poveljnik okraja. Tudi ta napad se mora tiho in mirno izvršiti, kakor tudi vse gašenje tako, kakor zahteva poveljnik okraja. Na ta način se bo vse gašenje izvršilo točno po enem povelju.

7. Vsa ostala gasilna društva, ki niso prejela nobenega povelja, ostanejo pri svojem orodju, kot rezerva na razpolago poveljniku, ki jih lahko uporablja za razna sporočila, za ojačenje požarnih čet, ali njih zamenjavo ali pa za kak drug požar, ki bi event. nastal v kakem drugem kraju itd.

Poveljnik okraja kot vrhovni poveljnik mora ob izdajanju ukazov dobro paziti na pravilno razdelitev, da se gašenje pravilno vrši, da je na nevarnih mestih zadoščeno varnostnim zahtevam in pa da se vse, kar zaukaže, točno izvrši. Poveljnik se mora posebno ozirati na moč, s katero razpolaga na požarišču in že v naprej imeti pripravljen tudi prostor za slučaj, da pride še kako drugo društvo na pomoč, odnosno, da ga sam še pravočasno pokliče. Paziti mora, da ni nevarnosti za okolico, če je vodni curek zadostno močan, da bo z lahkoto obvladal požar. V mnogih slučajih je to že v začetku potrebno, če hočemo zabraniti nadaljnje razširjenje požara. Šele ko pridejo nove gasilne moči, se more preiti na pravi napad. Napačno je porazgubiti slabe moči na slabo obrambo in istočasno na slab napad, kajti ne ena ne druga naloga ne bo izvršena in ogenj se bo razširil na sosednje hiše, prvotni objekt pa bo uničen. Pravilo je, najprvo braniti, potem napadati. Poveljnik si mora najprvo predočiti, kaj hoče storiti in kako bi porazdelil orodje in moštvo. On bo stvoril čete, ki sestojijo iz oddelkov in vsaka četa bo imela s svojim poveljnikom izvršiti nalogo, ki ji je določena. Šele, ko si poveljnik predoči, kako bo načrt izvedel, pride trenotek, ko da povelje na poveljnika posameznih oddelkov. Pri odločitvi, ki se ne nanaša samo na začetno gašenje, ampak tudi

na poznejše, je treba izkušnje in jasnega razvidka, katerega pa žalibog nimajo vsi gasilski poveljniki. Velike važnosti je, da načeljuje gasilec mož, ki ima za to potrebno inteligenco. Poveljnika bo pri odločitvi vodilo načelo, da bo uporabil samo toliko orodja in moštva, kolikor ga je potrebno za udušitev požara. Napačno bi bilo, če bi poveljnik rabil toliko moštva in orodja samo zato, da bi vse zaposlil, kajti potrebno je držati tudi rezervo, ker so tudi pri požarih presenečenja. Dostikrat povzroči veter nevarnost ognja v kraju, kjer ga začetkom niti izslediti ni bilo mogoče. Kako dobro je, da imate v tem slučaju moštvo na razpolago, ker je moštvo, ki že dalje časa gasi izmučeno, ali ga pa sploh ni mogoče pogrešati, medtem ko moštvo, ki je v rezervi bliskovito izvrši napad in tako prepreči nadaljnje razširjenje požara. Če si pa poveljnik ni ohranil rezerve tedaj mora on pogrešati nekaj gasilcev, tam, kjer že gori, da preprečijo na drugem mestu razširjenje požara in če se mu bo to posrečilo — je še vprašanje.

Četopoveljnik in poveljnik gasilcev morata imeti ordonanca, ki mora biti določen še preden se odpeljejo gasilci na požarišče in ki ima nalogo prenašati povelja, ter nadzorstvo nad položnimi cevmi. Kajti v drugem slučaju bi se moral za vsako povelje odstraniti od požara, medtem, ko je nujno potrebno, da je on kot vodja osebno navzoč pri gašenju. Vsak mož od poveljnika do najmanjšega gasilca, naj se zaveda, da vse delo, kolikor mogoče hitro izvrši in da se prepreči vsako kričanje, prepiranje ali celo zmedo. Poveljuje naj se samo tako glasno, da slišijo samo tisti, katerim je povelje namenjeno. Ako je več gasilnih društev zbranih, naj se opusti vsako trobenje in zvižganje, ker bi to napravilo samo zmešnjavo. Zato je uporaba ordonancev najpripravnější za medsebojno sporazumevanje, posebno še, ker bi brnenje motorjev napravilo signale nerazumljive. Te signale je tudi pri vajah, kjer se vidi, da veliko ne koristijo, opustiti.

Večkrat se tudi dogodi, da četopoveljnik sam gasi, medtem, ko ga moštvo gleda. To je sicer hvalevredno, vendar pa prekorači svoje področje in zanemari svojo nalogo. Vsak četopoveljnik mora vedeti, da se sicer sme vtičati v področje drugega, vendar pa ne zato, da bi razžalil in odslovil tovariša. Tudi ni pravilno na požarišču neprestano poveljevati, ker izgubi dotični vse veselje do dela. Vsemu se je lahko izogniti, če poveljnik sam sebe obvlada in dobro ve, kaj mu je storiti. Velevažna točka pri gašenju in sploh gasilstvu je — kako se poveljuje. Pri vsaki vaji in pri vsakem nastopu, se dajejo povelja, ki se pa drugače izvršijo, kot so bila dana ali mišljena. Nihče pa ne premišljuje vzrokov in kvečjemu moštvo samo pokara, nikdar pa dovolj ne premisli, zakaj se je tako zgodilo. Tudi če bi poveljnik iskal krivca, mu navadno ni treba daleč iti, ampak pri sebi začeti.

Z malimi izjemami so vsa povelja navadno nepravilna in pomanjkljiva n. pr.: »Mož naj prinese ročnik!« Ali hiti takoj več mož po ročnik in to ni bilo bistvo povelja, ali pa misli vsak mož, da velja povelje drugemu in tako se zgodi, da ga sploh nobeden ne prinese. Kriv v obeh slučajih je poveljnik, ki je dal napačno povelje. Če bi se povelje glasilo: »Tovariš Bratovž prinesi od brizgalne ročnik 20 mm,« potem bi ne bilo zmete. Bratovž bi vedel, da mora povelje izvršiti, bi vedel kaj in od kod naj prinese zahtevano reč. V pravem spoznanju teh napak, ki se večkrat dogajajo, bo vsak poveljnik moral vedeti, kako naj da povelje, da se podrejani sploh ne morejo motiti. Če se pa pojavi zmeta, bo moral nositi krivdo sam. Poveljevanje je umetnost, katerega se moramo naučiti in stalno vaditi. Zato morajo posamezni poveljniki dajati povelja po naslednjih točkah:

1. Poveljnik — na četopoveljnike s sledečo vsebino:

Katero moštvo in orodje je njegovemu vodstvu podrejeno — kako in kam naj se postavi brizgalno — pročelje na katerem mora delati — naloga — in mesto poveljnika, da ga morejo z ukazi doseči.

2. Četopoveljnik na četarje s sledečo vsebino:

Linija cevi — od hidrantov, brizgaln itd. — do stojišča četarja — katera orodja naj se uporablja — lestve, ročnik, in moč ročnika — naloga v gotovem času ogenj pogasiti ali pa vsaj omejiti, da se ogenj ne razširi na sosednje hiše — ali pa sosednjega četnika v njegovi nalogi podpirati.

3. Četar na moštvo potem, ko se postavi brizgalno na mesto (enota 4 mož) s sledečo vsebino:

Cevi razviti — kam — preko lestve na streho — posameznosti — potem n. pr.: Napadalec vzemi seboj razvodnik in ga z zadnjo cevjo spojiti in naposled — brizgalno k delu — gotovo. Da se ognemo zmotam in nesporazumljenju se povelja ponove. Ta zahteva se v začetku čuti kot šikana, ampak mora biti, za pravo izpeljavo povelj čim večji in nevarnejši je ogenj.

Če se dajejo povelja na navedeni način in če se uvažujejo vsa pravila gasilske taktike, potem zve poveljnik potom ordonancev vse, kar se godi pri požaru in so izpolnjene vse zahteve, da se ogenj natančno po načrtu v najkrajšem času z najmanjšim naporom moštva in orodja pogasi.

Če je pri veliki in težki nalogi orodje nepopolno in moštvo neuporabno — delo peša in je pričakovati kvečjemu srednjega uspeha.

Poveljnik, ki vodi vse gašenje je brez dvoma najvažnejši činitelj, ker moštvo oboroženo z orodjem tvori samo silo.

Poveljnik si mora biti v prvi vrsti na jasnem glede razmerja med silo in nalogo, katero ima izvršiti. Vedeti mora, kako velika mora biti sila za gotovo nalogo. Tega gotovega in jasnega zavedanja v pravilnem razmerju med silo in delom, katerega imamo izvršiti, ne sme manjkati pri nobenem gašenju požarov.

Pri gašenju požarov ni nič gotovega in se situacija večkrat menja. Gasilsko delo je odvisno od položaja in uspeh dela ni odvisen toliko od sile, kakor pa od časa in okretnosti gasilcev.

Upoštevati je seveda tudi druge okolnosti, ki so bodisi prikladne in ki gasilstvo tako rekoč podpirajo ali pa neprikladne, ki delo samo zadržujejo — otežkočajo. Prikladne okolnosti pri požaru so n. pr.: dnevni čas, zrak brez vetra, zadostna množina vode in velika razdalja okoliških stavb. Neprikladne okolnosti so pa n. pr.: nočni čas, močan veter, velika oddaljenost in pomanjkanje vode, tesna zveza poslopj, nepristopna mesta itd.

S temi okoliščinami je potrebno pri požaru vedno računati. Kdor zna te okoliščine hitro pregledati in jih pravilno oceniti in vse prikladne pripomočke pravilno in hitro uporabiti, temu je zagotovljen uspeh in navadno zmaga nad svojim sovražnikom — ognjem.

To so samo nekako splošna pravila, na katera se je ozirati pri požarih, vse drugo je pa odvisno od bistroumnosti poveljnika. To je tudi glavni temelj cele gasilske taktike.

Dopisi.

Žiri. Prostovoljno gasilno društvo je imelo dne 6. januarja t. l. svoj redni občni zbor. Poročilu posameznih društvenih funkcionarjev so sledile volitve, pri katerih je bil zopet izvoljen stari odbor. Letos bo društvo obhajalo 40 letnico z blagoslovitvijo nove motorne brizgalne. Vsa sosedna društva opozarjamo že danes na to prireditve. Vabila bomo pravočasno razposlali.

Gasilno društvo v Bukovcih pri Ptujju. Dne 1. januarja t. l. smo imeli svoj dvajseti redni občni zbor, ki se je izvršil v najlepšem redu in miru. Na dnevnem redu je bila razen drugega tudi volitev načelstva, odbora in častnih članov. Načelnikom je bil soglasno ponovno izvoljen tov. Jožef Bezjak in tudi drugi funkcionarji so ostali večinoma stari. Za častne člane so bili izvoljeni tile tov.: Jernej Vengust, I. podstarosta JGZ, Miha Plohl, Jože Kegl, Fram Kodarič st., Luka Gajsar in Peter Kekec. Vsi so redni člani domačega društva, kjer delujejo že 20 let. Ob priliki proslave 20 letnice se bodo vsem častnim članom izročile diplome. Proslavo 20 letnice smo namenjeni obhajati dne 27. aprila 1930. Na to proslavo že zdaj presrečno vabimo vse prijatelje gasilstva.

Kozarje — Podsmreka. Prostovoljno gasilno društvo je na svojem zabavnem večeru nabralo za Barletov spomenik 102 Din. Iskrena hvala.

Sv. Vid pri Ptujju. Prostovoljno gasilno društvo je imelo dne 1. februarja svoj letni občni zbor in je ponovno izvoljen stari odbor.

Sv. Andraž v Halozah. Mlado gasilno društvo pridno dela. Zelimo mu še več agilnosti, da pride že vendar enkrat do potrebne brizgalne.

Gasilska župa slovenjgraška. Dne 29. 9. 1929. je bila na državnem rudniku pri Velenju prav dobro uspela vaja šaleškega gasilnega okrožja.

Glasom sklepa načelstvene seje Šal. gas. okrožja z dne 14. 9. 1929. se je dne 29. 9. 1929. ob 14.30 uri zbrala gasilska okrožna komisija za ocenjevanje in nadzorovanje okrožne gasilske vaje, sestojče iz tov. nač. Volka Jakoba, tajnika Volka Miloša, odbornikov: Stoparja Vinka, Gobca Hinka, Kodruna Baltazarja in od strani drž. rudnika iz povelj. gasilne in rešilne čete rudnika gg. Ing. Slavka Trobeja, ing. Vlade Uratariča in Sovineka Martina, ki je ugotovila sledeče:

Ob 14.39 uri železniškega časa, da rudniška sirena znak:

»Požar na državnem rudniku.«

Markira se izbruh požara, ki se vsled benzinskih plinov naglo širi.

Nastop z ročnim gasilnim aparatom je brez uspeha.

Ob 14.45 uri stopi v akcijo gasilska četa rudnika, ki štiti z eno cevjo iz najbližjega hidranta lamparno, druga cev pa ustje šahta v svrhu zaščite rešilnega moštva pri pokrivanju jaška.

Sirena zove na pomoč sosednja društva z znakom »Požar se naglo širi«. Ob 14.48 uri nastopi rudniška rešilna četa 8 mož s plinskimi maskami z nalogo hermetično zapreti šaht (Kralja Petra šaht), ob kateri priliki se je v poskusne svrhe zažgalo 2 soda napolnjena s katranom in oljnatimi cunjami. Kakor se je videlo, je tok zraka potegnil proizvajani dim v jamo, kar bi v usodnem slučaju bilo usodno za jamsko moštvo, kakor razširjenje požara na jamo. Zato se je poslalo enega rešilnega moža v popolni opremi po lestvi v 160 m. globoki šaht, da obvesti jamsko delavstvo in ga takoj napoti do zračnega jaška (Aleksandrov jašek) v svrhu takojšnjega izhoda po lestvah.

Ob 14.50 uri daje sirena ponovne klice, da se požar resno širi, na kar prispe ojačevalno moštvo, ki se jim je določilo mesto v kotlarni in strojnarni za slučaj potrebe. Izdalo se je povelje delovodji električne centrale za izklop električnega toka, vsled nevarnosti stika vodnih curkov. Kot prvo je prispelo na kraj nesreče gasilno društvo Družmirje, kojemu se je takoj izdalo povelje, naj se razvije na poslopje stare centrale elektr. in izvaževalni stroj. Čakati je moralo na vodo.

Ob 14.56 uri se razširi ogenj na kotlarno, zato se izda strojnemu delovodju povelje staviti kotlarno izven obrata, izpustiti paro ter pogasiti ogenj pod kotli. S tem pa je prenehalo tudi delovanje hidrantov in brani rudniško moštvo goreče objekte z oblivanjem streh z ročno donešeno vodo iz hladilnika.

Ko: drugo gasilno društvo je prispelo na pomoč Velenje, ki dobavlja iz velikega ribnika vodo Družmirskemu društvu. Z Velenjskim društvom je prišel tudi rešilni oddelek z društvenim zdravnikom dr. Žižekom.

Kot tretje je prispelo gasilno društvo Šoštanj-mesto z motorno brizgalno na tovornem avtomobilu, ki je takoj dirigirano k hladilniškemu rezervoarju in stopi takoj v akcijo. Z društvom je prispel tudi rešilni oddelek z društvenim zdravnikom dr. Korunom.

Kot četrto je prispelo moštvo tovarniškega gasilnega društva tov. Wochsnagg. Kot peto pa druga brizgalna (ročna) iz Šoštanj-mesto.

Akcija vseh društev je omejena le na obrano od ognja ogroženih poslopij v neposredni bližini južno in zapadno od gorečih objektov. Izdalo se je povelje za rušenje gorečih delov in ob 15.30 uri pa za zaključitev vaje. Rediteljsko službo so opravljali: prispeli rudniški uslužbenci in orožništvo Velenjske orožniške postaje. Tekom vežbe je stopilo v akcijo 8 mož rudniške gasilske čete, ojačene z ojačevalnim moštvom za kotlarno in strojnarno 5 mož, 8 mož rešilne čete z dihalnimi aparati in 8 mož rezerve, to je z moštvom gasilnih društev skupaj 121 mož.

O c e n a: Vaja je v celoti povoljno in uspešno ter brez nezgode potekla. V slučaju resnega požara bi se moralo računati s četrt urno zamudo dospelosti društev. Še več pa v nočnem času. Moštvo je bilo vsled medsebojnega tekmovanja

nekoliko razburjeno in so se vsled tega pri razvitju cevi izvršile male napake. Rudniško moštvo je dobro izvežbano, manjka pa mu neobhodno potrebna gasilska oprema, kakor je tudi ognj:gasna naprava na rudniku v celoti pomanjkljiva ter ne odgovarja potrebam tega podjetja. V lamparni bi bila potrebna boljše ventilacija prostora v svrhu preprečenja nabiranja in zgoščenja bencinskih plinov v prostoru samem. Potrebno bi bilo, da se na rudniku za obrambo poslopij, kakor: rudarska kolonija na Liliškem griču, skupina objektov pri Glinšeku, stanovanjska poslopja itd. ustanovi redna gasilska četa, opremljena s predpisano gasilno opremo ter brizgalno, ki naj bi prišla v poštev za obrambo rudniških objektov ter tudi ostalih, ki bi bili neposredno ogroženi.

Po okrožni vaji se je vršil sestanek vsega okrožnega članstva.

V samopomoč!

Mnog svojce rad bi oskrbel,
a ni mu mar, da si pomaga sam,
červno drugim hodi — na pomoč!
Če pride noč
po dnevih sreče, zdravja,
ko smrt bo trkala na vrata,
ko te za svojce bo morila skrb,
kdo v prvi sili jim priskoči na pomoč,
ti bode žal, da z malim zneskom,
ki žrtoval bi ga samopomoči,
podpore znatne svojcem nisi dal.
Zdaj čas je. Ti vsem hodi,
pa tudi sebi — na pomoč!

Izredne podpore iz gasilskih skladov.

Po izrecnem nalogu kraljevske banske uprave Dravske banovine naročamo vsem društvom vestno sestavo in opremo vseh prošenj z verodostojnimi dokazili ter vlaganje edino-le po župnih predsedstvih na JGZ.

Vsem župnim načelnikom nujno priporočamo strogo paznjo na te vloge, da bodo imele vnešene krajevnim razmeram odgovarjajoče cene pri popravilih orodja in opreme, dnevnih mezd in dnin; skratka morajo v dvomljivih primerih ugotoviti na licu mesta resničnost vseh navedb škode v zadnjih prošnjah.

Kraljevska banska uprava se bo ozirala le na skrbno utemeljene vloge, pomanjkljivih prošenj ne bo upoštevala.

Književni trg. Tovariš Bogomil Toni je izdal v Samoboru zbirko vatrogasnih pesmi. Z lepimi besedami opeva zvišeno našo misel. Priporočamo nabavo brošure prav toplo vsem našim članom. Za prireditve boste našli v njej marsikatero primerno in lepo deklamacijo. Tov. Toni mi je poslal tudi prav lepo pesem o blagopokojnem tov. Barletu in jo objavim v slavnostni številki »Gasilca« ob priliki kongresa.

Listnica uredništva.

Da se prepreči vsaka zakasneta izdaja »Gasilca«, sporočam vsem dopisnikom, da bo odslej sklep lista vedno brez-pogojno 20. pred mesecem, v katerem izide »Gasilec«. To velja posebno za poročevalce kongresnega odbora.

Ta številka se je zakasneta le zato, ker sem čital v dnevnem časopisju, da slede navodila v »Gasilcu« in pa, ker še nisi bili gotovi klišejji za članek na 4. strani te številke.

Istčasno naznanjam, da bo »Gasilec« po sejnem sklepu kongresnega odbora izhajal od aprila mesečno.

Dopise sprejema II. podstarosta: LJ. MUSEK, Sv. Vid pri Ptufju.

DARUJTE ZA KONGRESNI SKLAD!

Posluje po vsej Jugoslaviji. Ustanovljena leta 1913.
Delniška glavica znaša 3,000.000.— Din v zlatu

„JUGOSLAVIJA“

splošna zavarovalna družba v Beogradu.

RAVNATELJSTVO ZA DRAVSKO BANOVINO V LJUBLJANI.

Sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma,
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba je prevzela od „Graške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Feniks“ (požarni oddelek) in „Franko-Hongroise“ ves njih kupčijski obstoje v naši državi. - Najnižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

Glasom naredbe ministrstva za vojsko in mornarico nado-meščajo police splošne zavarovalne družbe „JUGOSLAVIJE“ žentivene kavelje za častnike.

Telefon 2571. Pisarna: Dunajska cesta 15. Telefon 2571.

POZOR, GASILNA DRUŠTVA!

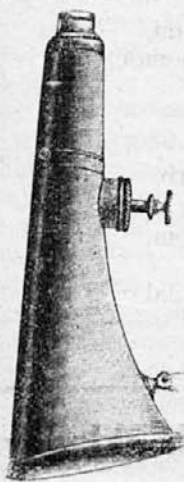
Preden si nabavite potrebne cevi, Vas vljudno vabim, da si ogledate mojo zalogo:

NORMALNIH GASILSKIH CEVI

izdelke slovitih čeških tovarn, katere ustrezajo vsem zahtevam!

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 31
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 20
CELJE, KRALJA PETRA CESTA 33

A. KASSIG

LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA
USTANOVljENO 1880.

Izdelovanje čepic, zaloga krojnih potrebščin

Priporoča vse krojne potrebščine za gasilce (po najnovejših predpisih JGZ.) kakor: **čepice, gube, piščalke, naramke, znake za bluze in čepice, rdeče blago, vrve za piščalke, trobke in rogove, lipove liste itd.**

Naramki vseh vrst lastnega izdelka, fino izdelani in trpežni. Podjetje je na novo moderno urejeno in povečano.

CENIK ZASTONJI

Pozor, gasilna društva!

Imam vedno v zalogi gasilske čepice, naramke kakor vse druge potrebščine za gasilce.

Vse po najnižji ceni.

Se priporoča

FILIP BIZJAK,

krznar in izdelovatelj čepic.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 6.

UČITELJSKA TISKARNA

registrov. zadruga z omejeno zavezo

Ljubljana, Frančiškanska ul. 6

Račun pošt. hran. 10.761. Tel. 2312

priporoča zalogo vseh najnovejših

t i s k o v i n

za učiteljstvo, šolska vodstva in šolske svete kakor tudi za županstva in druge urade. — Priskrbuje tudi šolske potrebščine in učila od najboljših tvrdk. — Postrežba točna.

Pri zavarovanju predmetov proti požaru in pri življenskem zavarovanju, zavarovanju otroške dote in pogrebnih stroškov

vpoštevajte edino-le

VZAJEMNO ZAVAROVALNICO

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA št. 17,

ki Vam nudi najugodnejše pogoje.

„SAVA“

Opće osiguravajuće dioničarsko društvo u Zagrebu ustanovljena od jugoslov. denarnih zavodov: Prva hrvatska štedionica, Zagreb; Hrvatska eskomptna banka, Zagreb; Srpska banka d. d., Zagreb; Jadranska banka d. d., Beograd; Zemaljska banka d. d., Beograd; Zemalj. banka za Bosnu i Herceg., Sarajevo; je prevzela v Jugoslaviji elementarna zavarovanja **občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu.**

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA DRAVSKO BANOVINO
V LJUBLJANI, SV. PETRA CESTA 2.

Posluje v vseh zavarovalnih strokah.

ELIGIJ EBER

LJUBLJANA
Kongresni trg št. 7

krznarstvo in največja izdelovalnica v Jugoslaviji.

Vsa gasilna društva se usojam vljudno opozoriti na svojo veliko zalogo

ČEPIC IN NARAMNIC ZA GASILCE bodisi za šarže ali moštvo, in prosim, da v slučaju potrebe nikakor ne prezrete moje tvrdke, ker je to v Vašem lastnem interesu. Največja izbira!

Vse čepice se izdelujejo tudi po naročilu za najnižjo ceno.

Z odličnim spoštovanjem

Eligij Eber.

L. MIKUŠ
LJUBLJANA
 MESTNI TRG ŠTEV. 15.

DEŽNIKI

NA MALO.

NA VELIKO.

USTANOVLJENO 1889.

I. jugoslovanska izdelovalnica glasbil

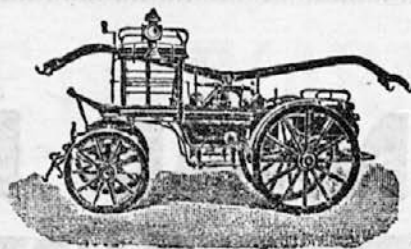
Vaclav Schramm

Celje, Kralja Petra cesta št. 14

Specialist za fina pihala iz pločevine. Velika zaloga izvrstnih signalnih rogov kakor tudi vsakovrstnih instrumentov. Strokov. popravila

Zahtevajte ilustrovani cenik

Prva zaloga
gasilnega
orodja

FRAN SAMSA,

ZAGREB, Mažuranićev trg št. 18.

Ima v zalogi vsakovrstne cevi: konopne, gumijevе črpalne; dalje sekirice, pasove, gasilske znake, naranke, spojke, ročnike, trobke, piščalke, svetiljke, vrvce, čepice, čelade, blago za obleke; izdelovanje obleke iz drila in paradnega sukna; lestve: kljukaste, raztezalne in mehanične; brizgalnice: dvokolne, ročne, četverokolne, bencinmotorne, avto-brizgalnice in „Express“ aparate po tovarniški ceni. — Blago je prvovrstno iz prvih svetovnih tovarn in zajamčeno. Cene primerne, daje tudi na obroke.

Magirusove bencinmotorne brizgalne imam stalno na skladišču v Zagrebu

Priporoča se najtopleje

FRAN SAMSA, nasledn. VILMA SAMSA
 ZAGREB, Mažuranićev trg 18.

Vsem p. n. gasilnim društvom se priporoča za nabavo gasilskih zastav (praporov) v vsaki izdelavi. Na željo predloži vzorce kakor tudi načrte franko-gratis. Na vse cenjene dopise in vprašanja daje točne informacije in odgovore. Zastave za prostovoljna gasilna društva na Igu, v Poljanah pri Toplicah, v Gaberju pri Celju, v Mežici, Hotedršici, Rajhenburgu, v Sodražici, Varaždinskih toplicah, na Bledu, v Rogaški Slatini, Šmarju pri Jelšah, Krašiču pri Jastrebarskem, Lokvah pri Delnicah, Daruvaru, Apatinu, v Grosupljem, Ladkovi vasi, Parabuču, Bački Palanki je izdelala, a zastave za prostovoljna gasilna društva v Ljubljani, Dardi in Oriovcu in za mnoga druga društva ima trenutno v delu znana tvrdka

J. NEŠKUDLA

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

TELEFON ŠT. 2016. USTANOV. L. 1889. POŠT. ČEK. 10.538.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA.

Stanje vložnega denarja nad 365 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju.

Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še

mesto Ljubljana

z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je

denar tu popolnoma varen.

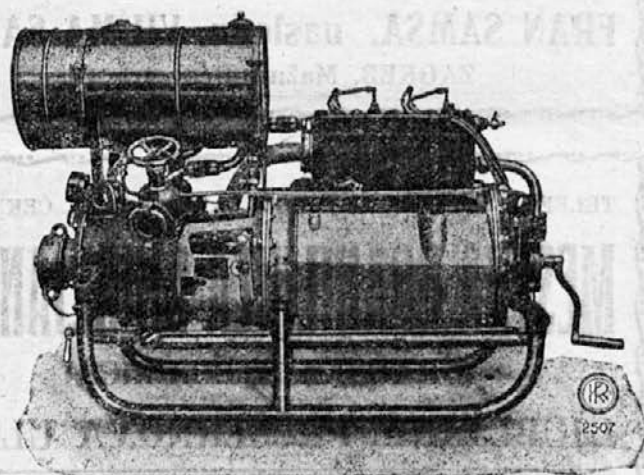
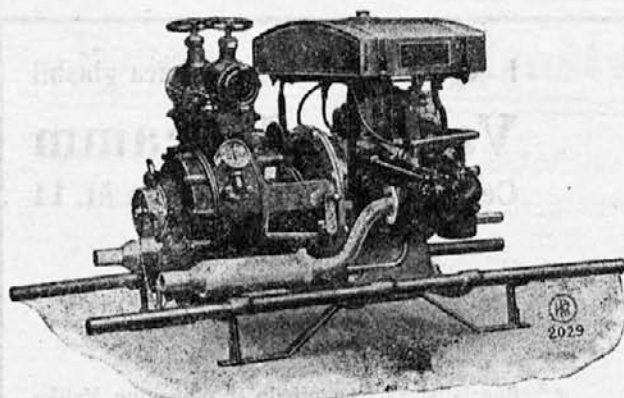
KONRAD ROSENBAUER

Linj ob D.

K. Rosenbauer in drug, Celje
 tovarne motornih brizgalnic in gasilskega orodja

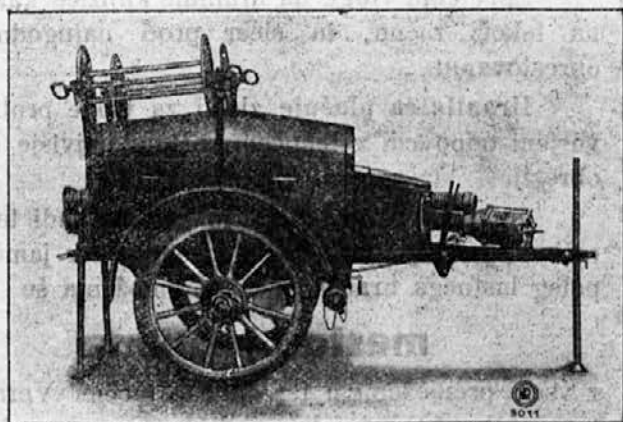
NASLOV ZA BRZOJAVKE: FR. KOŠIR CELJE ★ TELEFON 99

Prenosna štiri cilindrska motorna
 brizgalnica, model 1929/30. 24 P. S.
 Najnovejša konstrukcija se izdeluje na dvokolne,
 štirikolne in avto-priklopne vozove.

Dvocilindrska motorna brizgalnica,
 model 1929, 18/20 P. S., pritisk do 16 atm. Hla-
 dilnik novega sistema, ogrevanje črpalke s toplo
 čisto vodo.

Več kot 2000 Rosenbauerjevih brizgalnic po vsem svetu.

Dvokolna priklopna motorna brizgalnica od 28
 do 56 P. S., 800 do 1600 litrov vode na minuto.

Na podlagi 20letne preizkušnje v motornih bri-
 zgalnah priporočamo svoje avtomobilne, štirikol-
 ne, dvokolne in prenosne motorne brizgalnice.

Škroplni avtomobil s pripravo za
 snaženje in pometanje cest.

Vsakovrstne lestve, gasilsko opremo, čelade,
 pasove in vse v to svrhu spadajoče predmete.

Brezplačne ponudbe, predvajanje brizgalnic, in-
 formacije itd. na željo:

Franc Košir, Celje
 glavno zastopstva in zaloga
 za Dravsko banovino.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D.

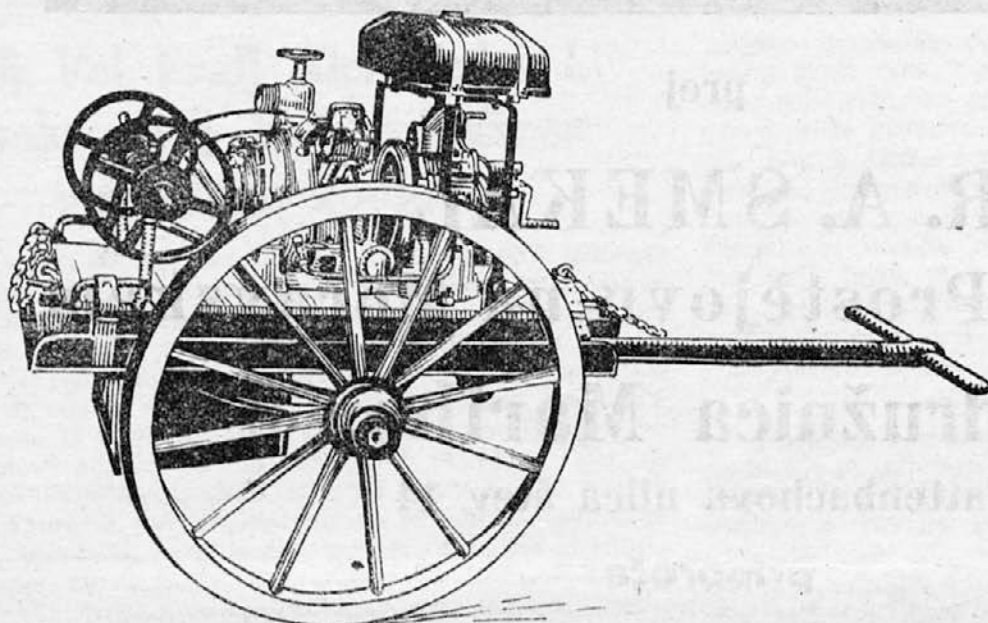
Ustanovljeno 1767.

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta 35.
Telefon št. 2830.

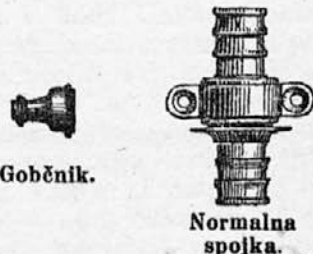
Kovinski obrat: LJUBLJANA, Zvonarska ulica 5.
Telefon št. 2642.

Brzojavke: STIL.

Priporočajo svoje najmodernejše, na podlagi večletnih preizkušenj izvršene brizgalnice vseh vrst, kakor: **Vozne** četverkolne in dvokolne; **snemalne** četverkolne in dvokolne; **prenosne** enostavne in podvojeno brizgajoče. **Berglaste brizgalnice** z in brez vetrnika, **prenosne in prevozne bencin motorne brizgaine z delozmožnostjo 600 lit. na minuto** ter vse ostalo gasilsko orodje in potrebščine.

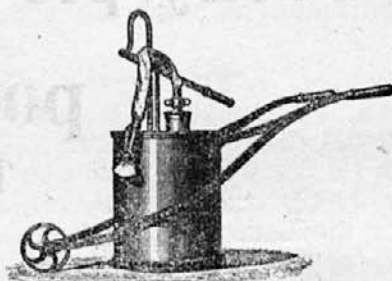

Motorna brizgalna tipa „MB 2“.

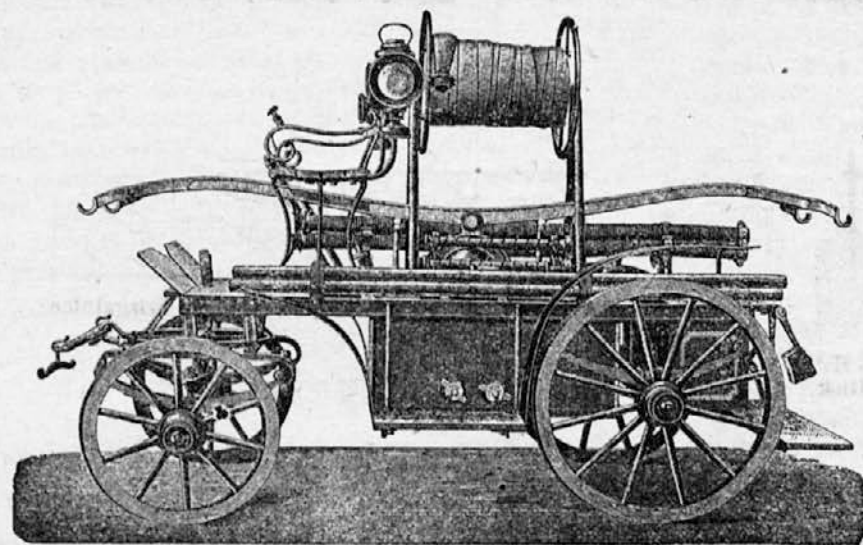

Gobčnik.

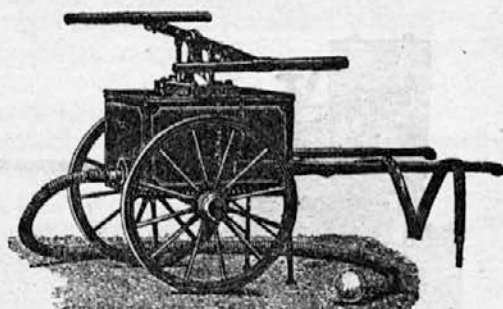
Normalna spojka.

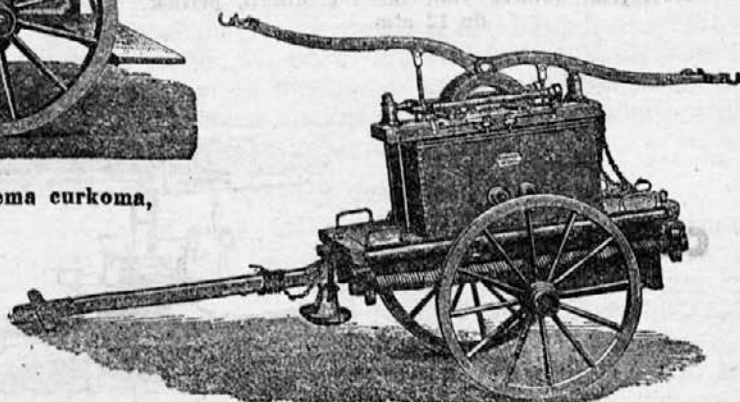
Vozna brenna ročna brizgalnica, enostavno brizgajoča.

Vozna brizgalnica s patent. strojem, na peresih, z dvema curkoma, močen pritisk vode.

Dvokolna brizgalnica, podvojeno brizgajoča 180–200 ²/min.

Snemalna brizgalnica z dvema curkoma, v treh velikostih: od 200–355 ²/min.

Ročnik.

Vsakovrstno gasilsko orodje ob najsolidnejši, garantirani izvedbi, kakor: normalne Metzove spojke, Rothove spojke, Knausove spojke, ročnike in gobčnike najrazličnejših velikosti. Dobavljamo najsolidneje ter garantiramo za najboljšo izdelavo. Postrežba točna. Cene zmerne.

Ustanovljeno leta 1820.

Specialna tovarna brizgalnic, sesaljk, lestev, cevi in oprave
za gasilce, ekstinkterjev, avtomobilnih in motornih brizgalnic

Gasilski zavodi d. d.

prej

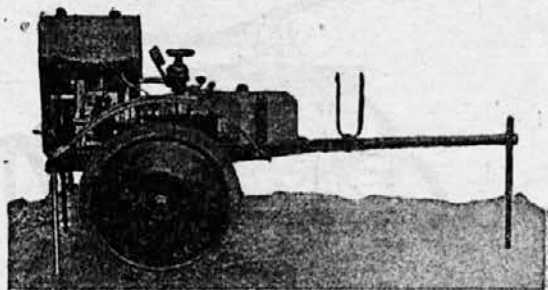
R. A. SMEKAL

Čechy pri Prostějovu na Moravskem
podružnica Maribor

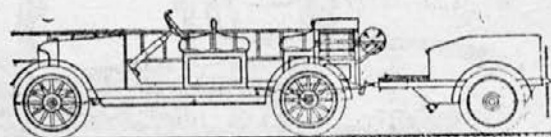
Tattenbachova ulica šte. 14

priporoča

svoje prvovrstno, najmodernejše gasilsko orodje

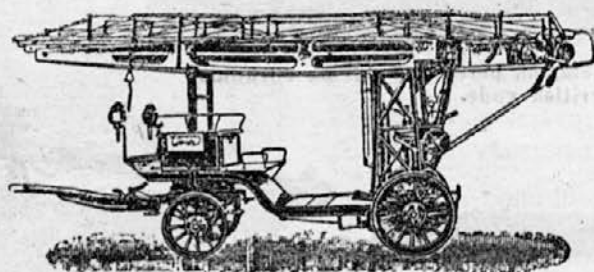

Lahka, dvokolna motorna brizgalnica z 16/18 HP motorjem, dobava vode 800 l v minuti, pritisak do 12 atm.

Avtomobilni tren s priklopno motorno brizgalnico.

Cene solidne.

Mehanična sukalna lešva.

Cene solidne.

Za vse stroje se jamči!

Ustanovljeno leta 1820.